

MINISTERIET FOR BØRN, LIGESTILLING,
INTEGRATION OG SOCIALE FORHOLD

Folketingets Socialudvalg

Departementet
Holmens Kanal 22
1060 København K

Dato: 29. september 2014

Tlf. 33 92 93 00
Fax. 33 93 25 18
E-mail sm@sm.dk

Under henvisning til Folketingets Socialudvalgs brev af 1. juli 2014 følger hermed ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forholds endelige svar på spørgsmål nr. 464 (SOU alm. del). Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Astrid Krag (S).

Sagsnr. 2014-5726

Spørgsmål nr. 464:

”Ministeren bedes oplyse, hvad de samlede omkostninger vil være, hvis der indføres minimumsstandarder på det sociale område således, at kommunerne som minimum skal yde en service svarende til halvdelen af gennemsnittet henholdsvis gennemsnittet i dag på følgende områder:

- indskrævne fra kommunerne pr. vægtet 65+ årig i alt på plejehjem, i plejeboliger til ældre, ældreboliger samt øvrige boliger for ældre,
- antal visiterede hjemmehjælpstimer pr. uge pr. modtager,
- andel 65+ årige (vægtet), der modtager varig hjemmehjælp,
- antal botilbud for sindslidende og voksne handicappede pr. 18-64-årig (betalingskommune) og
- enhedsudgifter pr. botilbud for sindslidende og voksne handicappede jf. KORA-rapporten ”Kommunale serviceniveauer og produktivitet”.

Til beregning af udgifterne ønskes antaget at fordelingsnøglen til at opgøre udgifterne til henholdsvis ældre og handicappede på landsplan lægges til grund for, hvordan disse fordeler sig gennemsnitligt på tværs af kommuner. Hvad angår handicappede ønskes modtagere af omfattende støtte efter servicelovens § 85 svarende til botilbud efter servicelovens §§ 107-108 udeladt af beregningsgrundlaget, såvel som det ønskes oplyst, hvad udgifterne vil være samlet for støtte efter § 85, hvor data ikke er til rådighed til at adskille udgifterne til botilbudslignende tilbud efter § 85 fra udgifter til øvrig støtte efter § 85.”

Svar:

Kommunerne er forpligtet til at yde personlig hjælp og pleje til de borgere, der har behov for det. Det kan enten ske i eget hjem eller, hvis borgerens

hjælpebehov er meget stort, ved at visitere borgeren til en plads i en plejebolig. Der kan være forskel på kommunernes praksis for, hvornår der visiteres til hjemmehjælp og plejebolig, og underspørgsmål a, b og c må derfor antages i et vist omfang at vedrøre den samme målgruppe. En forøgelse af antallet af indskrevne i plejeboliger vil sandsynligvis medføre en nedgang i antallet af hjemmehjælpsmodtagere og mængden af visiterede timer, da det må antages, at de borgere, der i givet fald ville blive visiteret til en plejebolig, har et sådant hjælpebehov, at de i forvejen modtager hjælp i egen bolig i et ikke ubetydeligt omfang. Da der således er tale om overlappende ydelser, skal de beregnede udgifter til underspørgsmål a, b og c ses isoleret og kan ikke lægges sammen.

Det er i spørgsmålet angivet, at der skal tages udgangspunkt i fordelingsnøglen til opgørelse af ældre- og handicapudgifterne. Da denne nøgle anvendes til at adskille udgifterne til borgere over og under 67 år, er det denne aldersafgrænsning, der er anvendt i beregningerne. Det skal bemærkes, at nøglen normalt kun anvendes til at beregne udgifterne til henholdsvis ældre- og handicapområdet på landsplan, da der kan være stor forskel på udgiftsfordelingen kommunerne imellem, f.eks. på grund af borgernes alderssammensætning i de enkelte kommuner. Fordelingsnøglen er således udtryk for en gennemsnitsbetragtning og giver ikke nødvendigvis et retvisende billede af udgiftsfordelingen i de enkelte kommuner.

Endelig bemærkes det, at der ikke er indregnet eventuelle anlægsudgifter til opførelse af ekstra plejeboliger, ligesom udgifter til eventuel øget administration i kommunerne som følge af flere ydelsesmodtagere ikke er medregnet.

Ad a) Indskrevne i plejeboliger mv.

I spørgsmålet er angivet, at der ønskes en beregning, der tager udgangspunkt i antallet af indskrevne på plejehjem, i plejeboliger til ældre, ældreboliger, samt øvrige boliger til ældre. Der er imidlertid forskel på, hvilken type hjælp, borgerne modtager i de forskellige boligformer. På plejehjem og i plejeboliger (inkl. friplejeboliger) er der tilknyttet servicearealer og ansat personale, således at hjælp og pleje er en integreret del af opholdet, og borgerne har ikke mulighed for selv at vælge leverandøren af hjælpen. Ældreboliger er derimod boliger, som på grund af deres indretning er særligt egnede til ældre beboere, men hvor der ikke er tilknyttet fast personale. Den hjælp, der eventuelt ydes i ældreboliger, er hjemmehjælp, som er uafhængig af modtagerens boligforhold, og som indgår i de statistikker og udgiftstal, der anvendes ved besvarelsen af underspørgsmål b og c.

Ældreboliger er derfor udeladt af beregningerne, som tager udgangspunkt i Danmarks Statistiks opgørelse over antallet af borgere over 67 år indskrevet på plejehjem, i plejeboliger og friplejeboliger i 2013, vægtet efter aldersgrupper. For de kommuner, hvis gennemsnitlige indskrivningsfrekvens er lavere end gennemsnittet, er den procentvise afvigelse herefter beregnet. Der er

kun tre kommuner, hvis gennemsnitlige indskrivningsfrekvens er lavere end halvdelen af gennemsnittet.

Kommunernes nuværende udgifter er opgjort som udgifterne i 2013 til ledelse og tværgående funktioner i plejehjem efter servicelovens § 192, og udgifterne til personlig og praktisk hjælp undtaget frit valg af leverandør, tværgående arbejdsopgaver og service i plejeboligbebyggelser samt en beregnet andel af de udgifter, som vedrører pleje og omsorg, men som ikke kan henføres direkte til enten hjemmehjælp eller plejeboliger. Udgifterne er opgjort til i alt 15,6 mia. kr.

Hvis det forudsættes, at en forøgelse af antallet af indskrevne i plejeboliger mv. medfører en tilsvarende stigning i udgifterne til hjælp og pleje i boligerne, vil indførelse af en minimumsstandard svarende til halvdelen af den gennemsnitlige indskrivningsfrekvens med udgangspunkt i ovenstående forudsætninger medføre merudgifter på ca. 6 mio. kr. årligt. Indførelse af en minimumsstandard svarende til den gennemsnitlige indskrivningsfrekvens vil medføre merudgifter på ca. 1,2 mia. kr. årligt.

Ad b) Antal hjemmehjælpstimer pr. modtager

Danmarks Statistik har siden 2011 indsamlet statistik for leveret hjemmehjælp. Da denne statistik har en mere direkte sammenhæng til kommunernes udgifter end statistikken for visiteret hjemmehjælp, er det statistikken for leveret hjælp, der er anvendt i beregningerne.

Der er således taget udgangspunkt i Danmarks Statistiks opgørelse over det gennemsnitlige antal leverede hjemmehjælpstimer til modtagere over 67 år omfattet af frit valg af leverandør, vægtet efter aldersgrupper. I de tilfælde, hvor kommunerne ikke har indberettet data for 2013, er data for 2012 eller 2011 anvendt. Enkelte kommuner har udelukkende indberettet data for antallet af modtagere, der er visiteret til hjemmehjælp. For disse kommuner er statistikken for visiterede hjemmehjælpstimer anvendt. For de kommuner, hvis gennemsnitlige timeantal er lavere end gennemsnittet, er den procentvise afvigelse herefter beregnet. Der er ikke nogen kommuner, hvis gennemsnitlige timetal er lavere end halvdelen af gennemsnittet.

Kommunernes nuværende udgifter er opgjort som udgifterne i 2013 til kommunale og private leverandører af personlig og praktisk hjælp omfattet af frit valg af leverandør samt en beregnet andel af de udgifter, som vedrører pleje og omsorg, men som ikke kan henføres direkte til enten hjemmehjælp eller plejeboliger. Udgifterne er opgjort til i alt 11,3 mia. kr.

Hvis det forudsættes, at en forøgelse af antallet af hjemmehjælpstimer pr. modtager medfører en tilsvarende stigning i udgifterne til hjemmehjælp, vil indførelse af en minimumsstandard svarende til det gennemsnitlige timeantal med udgangspunkt i ovenstående forudsætninger medføre merudgifter

på ca. 0,8 mia. kr. årligt. Det skal bemærkes, at koblingen af hjemmehjælpstal for 2011 og 2012 med udgiftstallet for 2013 for enkelte kommuner medfører en øget usikkerhed i beregningerne.

Ad c) Andel modtagere af hjemmehjælp

Også i denne beregning er der taget udgangspunkt i statistikken for leveret hjemmehjælp, jf. ovenfor. Beregningerne er således foretaget på baggrund af Danmarks Statistiks opgørelse over antallet af modtagere af hjemmehjælp over 67 år omfattet af frit valg af leverandør, vægtet efter aldersgrupper. I de tilfælde, hvor kommunerne ikke har indberettet data for 2013, er data for 2012 eller 2011 anvendt. Enkelte kommuner har udelukkende indberettet data for antallet af modtagere, der er visiteret til hjemmehjælp. For disse kommuner er statistikken for visiteret hjemmehjælp anvendt. For de kommuner, hvis gennemsnitlige modtagerfrekvens er lavere end gennemsnittet, er den procentvise afvigelse herefter beregnet. Der er ikke nogen kommuner, hvis gennemsnitlige modtagerfrekvens er lavere end halvdelen af gennemsnittet.

Kommunernes nuværende udgifter er opgjort som udgifterne i 2013 til kommunale og private leverandører af personlig og praktisk hjælp omfattet af frit valg af leverandør samt en beregnet andel af de udgifter, som vedrører pleje og omsorg, men som ikke kan henføres direkte til enten hjemmehjælp eller plejeboliger. Udgifterne er opgjort til i alt 11,3 mia. kr.

Hvis det forudsættes, at en forøgelse af antallet af hjemmehjælpsmodtagere medfører en tilsvarende stigning i udgifterne til hjemmehjælp, vil indførelse af en minimumsstandard svarende til den gennemsnitlige modtagerfrekvens med udgangspunkt i ovenstående forudsætninger medføre merudgifter på ca. 0,8 mia. kr. årligt. Det skal bemærkes, at koblingen af hjemmehjælpstal for 2011 og 2012 med udgiftstallet for 2013 for enkelte kommuner medfører en øget usikkerhed i beregningerne.

Ad d) Antal botilbud pr. 18-64-årig og e) Enhedsudgifter pr. botilbud

Det er ikke muligt at foretage de ønskede beregninger, da de data om botilbud, som Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold har adgang til via Danmarks Statistik, er fordelt på beliggenheds- og ikke betalingskommune. Det er således ikke muligt at koble oplysningerne om antallet af beboere med de enkelte kommuners udgifter til botilbud.

Manu Sareen

/ Anders Holbøll